

El llenguatge

14/XI/1978

Els de ciutat

En altres temps, els ciutadans, els qui ho eren considerats d'una ciutat determinada perquè hi tenien casa i hi residien, gaudien de certs privilegis o, dit altrament, eren exempts de certs impostos i càrregues. Els curs de la història, és clar, va esborrar aquestes diferències socials amb què el mot ciutadà va adquirir una nova significació, ja que va esdevenir una denominació aplicable a tots els subdits d'un Estat. La Revolució Francesa, a més, es va apoderar del mot i hi va associar la idea de llibertat i, aïhora, la de sentit de responsabilitat i de participació de la cosa pública. Per tot plegat, i malgrat que al mot ciutadà se li continua reconeixent el sentit de «natural o veí d'una ciutat», en oposició a vilatà o pobletà, aquest terme ha esdevingut pràcticament inapte per a ésser usat amb aquesta significació, llevat que no vagi acompanyat d'un determinatiu format pel nom propi d'una ciutat: els ciutadans de Barcelona. Si es parla d'un ciutadà o dels ciutadans, sense cap especificació, ningú no interpreta que hagin d'ésser necessàriament els habitants o veïns d'una ciutat.

La nostra llengua, però, disposa del recurs adequat per a designar d'una manera genèrica els qui han nascut o viuen a qualsevol ciutat. Es tracta del grup predicatiu de ciutat usat com a complement del verb ésser o completant un article, un demostratiu, el substantiu gent etc.: Un de ciutat, Els de ciutat, Aquell és de ciutat, Aquests de ciutat sempre corren. Aquest recurs, en realitat, és àmpliament usat pel català en tots aquells casos en què cal anomenar una persona o un grup de persones referides o vinculades a un lloc determinat, que pot anar des d'un poble o qualsevol altre espai geogràfic fins a una institució. Ens en valem, per exemple, sempre que no disposem, d'un lloc, del gentilic corresponent, o bé l'ignorem, i sovint fins coneixent-lo i tot. Recordem Foix: els de la Vall, els de Colera, els de la Selva els de Banyuls i els de Pontvendes, els de l'Urgell. Anà logament, l'aforística popular: els de Pulgcerdà, els de Copons, els de la Bisbal ... I, semblantment a de ciutat diem, també, els de poble, els de muntanya, aquest és de bosc, són de pages, un de l'ajuntament, aquests de la televisió, els del Centre... I, amb el mot gent, gent de mar, gent de ponent, gent del Camp...

Albert Jané